

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วันเพ็ญ ศรีหลัง¹
สมบัติ ท้ายเรือคำ²
บ้งอร กุมพล³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2555 ภาคปกติ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Muti-Stage Random) จำนวน 1,000 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ 1) แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษาต่อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.626-0.740 ความเที่ยง เท่ากับ 0.897, 0.894, 0.936 ตามลำดับ 2) แบบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.351-0.866 ความเที่ยงเท่ากับ 0.936, 0.897, 0.894 และ 0.691 ตามลำดับ 3) แบบวัดเจตคติในการศึกษาต่อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.745 - 0.893 ความเที่ยง เท่ากับ 0.954, 0.937, 0.921 4) แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.493-0.746 ความเที่ยงเท่ากับ 0.857, 0.757, 0.887 ตามลำดับ 5) แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางครอบครัว แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.441- 0.734 ความเที่ยง เท่ากับ 0.812, 0.819, 0.850 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) แบบมีตัวแปรแฝง

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- 1) โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก $(\chi^2)=104.80$, $df = 87$, $\chi^2 /df = 1.20$, $p = 0.0987$, $CFI = 0.999$, $GFI=0.987$, $AGFI = 0.980$, $RMSEA = 0.014$ และ $RMR = 0.0168$ ตัวแปรในโมเดลทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Mov) ได้ร้อยละ 70.50
- 2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Mov) ได้แก่ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Sel) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Ede) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (Fam) เจตคติในการศึกษาต่อ (Att)

สำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ, แรงจูงใจในการศึกษาต่อ, การวิเคราะห์เส้นทาง, โมเดลสมการโครงสร้าง

¹ นิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Abstract

The purposes of this research was to study : 1) To develop and validate a model of the factors that influence motivation 2) for study direct way influence and indirect of manner cause factor that are influential the motivation in the study of the first year students at the new Rajabhat University in the Northeast. The sample used in this study is students enrolled in the Rajabhat University in the Northeast Kalasin Rajabhat University, Roi Et Rajabhat University, Rajabhat University Chaiyapoom, Sisaket Rajabhat University. Students in the normal the academic year in 2555. The sample selected by multi-stage sampling technique, 1,000 persons. The tools used in this research were : 1) a measure of motivation to study Is divided into 3 sections and the discriminative power from 0.626 to 0.740 reliability was 0.897, 0.894, 0.936, respectively. 2) the test Is divided into four self-conception about the discriminative power and value from 0.351 to 0.866 reliability was 0.936, 0.897, 0.894, and 0.691, respectively. 3) the attitude towards education Is divided into 3 sections and the discriminative power from 0.745 to 0.893 reliability was 0.954, 0.937, 0.921, respectively. 4) questionnaire of the learning environment is divided into 3 sections and the discriminative power from 0.493 to 0.746 reliability was 0.857, 0.757, 0.887, respectively. 5) questionnaire of the learning environment is divided into 3 sections and the discriminative power from 0.493 to 0.746 reliability was 0.857, 0.757, 0.887, respectively. Data were analyzed by latent variable of path analysis of structural equation modeling (SEM).

The results of the study were as follows :

1) The model was congruent with the empirical data, which determined from the results of $\chi^2=104.80$, $df = 87$, $\chi^2 /df = 1.20$, $p = 0.0987$, $CFI = 0.999$, $GFI=0.987$, $AGFI =0.980$, $RMSEA = 0.014$, $RMR = 0.0168$ respectively. All of the variables could explained 70.50 percentage of the motivation for further study of the first year students at the new Rajabhat University in the Northeast variance.

2) Variables that have direct effect on motivation in education (Mov), including self concept (Sel) variables that influence both directly and indirectly. Education environment (Ede) family environment (Fam), attitude towards study (Att).

Keywords : The Causal Factors, Motivation in the study, Path Analysis, Structural Equation Modeling(SEM)

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและเป็นส่วนที่สำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพประชากรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มากที่สุด เพื่อให้การพัฒนาประเทศไปสู่จุดหมายปลายทางที่หวังอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการศึกษามีหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อตอบสนองความต้องการในระบบเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว (กิตติ ตันวีระ. 2545 : 1) การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่จะต้องทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ สุริทอง ศรีสะอาด. 2544 : 37) ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการจัดการศึกษาระดับหนึ่งที่มีพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ลึก รู้รอบ มีจิตสำนึกเชิงจริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อสังคม เช่นเดียวกับสถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสถาบันหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของสังคมหลายรูปแบบเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ (สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา 2547 : 18) กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ที่เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา จากจำนวนนักศึกษาทุกมหาวิทยาลัยมีจำนวนมากขึ้นทุกปี นั้นแสดงว่าจะต้องมีปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ ซึ่งแรงจูงใจคือพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมและยังกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมนั้นด้วย คนที่มีแรงจูงใจสูง จะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำ จะไม่แสดงพฤติกรรม หรือไม่ก็ล้มเลิก การกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, quoted in Hawkins, Best and Coney. 1998 : 367) และแม็คเคลแลนด์ (McClelland, quoted in Mowen and Minor. 1998 : 167) ยึดถือความเชื่อว่าการต้องการของคนที่จะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญมี 3 ประการ 1) ความต้องการประสบความสำเร็จ 2) ความต้องการความรักความผูกพัน 3) ความต้องการอำนาจบารมี ความสำคัญของแรงจูงใจ คือ ช่วยเพิ่มพลังในการทำงานให้บุคคล พลัง (energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ในการทำงานใดๆ ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมทำให้ขยันขันแข็ง กระตือรือร้น กระทำให้สำเร็จ เพิ่มความพยายามในการทำงานให้บุคคล ความพยายาม (persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ อดทน บากบั่น คิดหาวิธีการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด เมื่องานได้รับผลสำเร็จด้วยดีก็มักคิดหาวิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลง (variability) รูปแบบการทำงานหรือวิธีทำงานในบางครั้ง ก่อให้เกิดการค้นพบช่องทางดำเนินงานที่ดีกว่าหรือประสบผลสำเร็จมากกว่า ทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสมซึ่งอาจจะต่างไปจากแนวเดิม ช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ให้บุคคล บุคคลที่มีแรงจูงใจ จะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานหรือสิ่งที่มีหวังให้ประสบผลสำเร็จ และมีความมุ่งมั่น

สภาพแวดล้อมทางครอบครัวน่าจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของบุคคลเพราะ ครอบครัวคือสถาบันทางสังคมแห่งแรก ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน เพื่อเป็นตัวแทนของสถาบัน สังคมภายนอกที่จะปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติกับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมที่มีชีวิตอุบัติขึ้นในครัวเรือน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2522 : 151) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ประกอบด้วยสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองซึ่ง จอห์นและโฮเวิร์ด (John & Howard. 1975 : 89) มีความเห็นว่า ตั้งแต่เกิดมามนุษย์ต้องการสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว การยอมรับในสังคม ซึ่งระดับชั้นในสังคมถือเกณฑ์

จากขนาดของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจซึ่งเกี่ยวกับรายได้และความคาดหวังของอาชีพอันรวมถึงการศึกษาที่ส่งผลถึงระดับรายได้ด้วย ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของชีวิตเป็นสถาบันที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้ก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ผ่านประสบการณ์การอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างบุคคลภายในและภายนอกครอบครัว (อุมพร ตรังคสมบัติ. 2544 : 135-144)

สภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจ เพราะสัมพันธ์สภาพทางบวกของครูและนักเรียนช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน มีผลในการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันมากขึ้น สัมพันธภาพที่ดีช่วยให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น (ศิริบูรณ์ สายโกสมุ. 2548 : 256)

เจตคติ (Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจ เพราะเจตคติเป็นความรู้เชิงประจักษ์ประเมินคุณค่าของบุคคลต่อสิ่งใด ๆ ว่าสิ่งนั้น ๆ ดีหรือไม่ต่อตนเอง สัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลในลักษณะพึงพอใจนำไปสู่ความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลและการประเมินค่าเหล่านั้นเจตคติเป็นการแสดงออกทางความรู้สึก ความคิดเห็นของเราที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกหรือทางลบ (รังสรรค์ โฉมยา (2553 : 325)

มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจเพราะ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองเป็นความรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับมา จากทฤษฎีอัตมโนทัศน์ของโคลส์ และสติก (ปนัดดา โชติการณ. 2544 : 48-49 อ้างถึงใน Comb and Snygg. 1959 : 171-173)

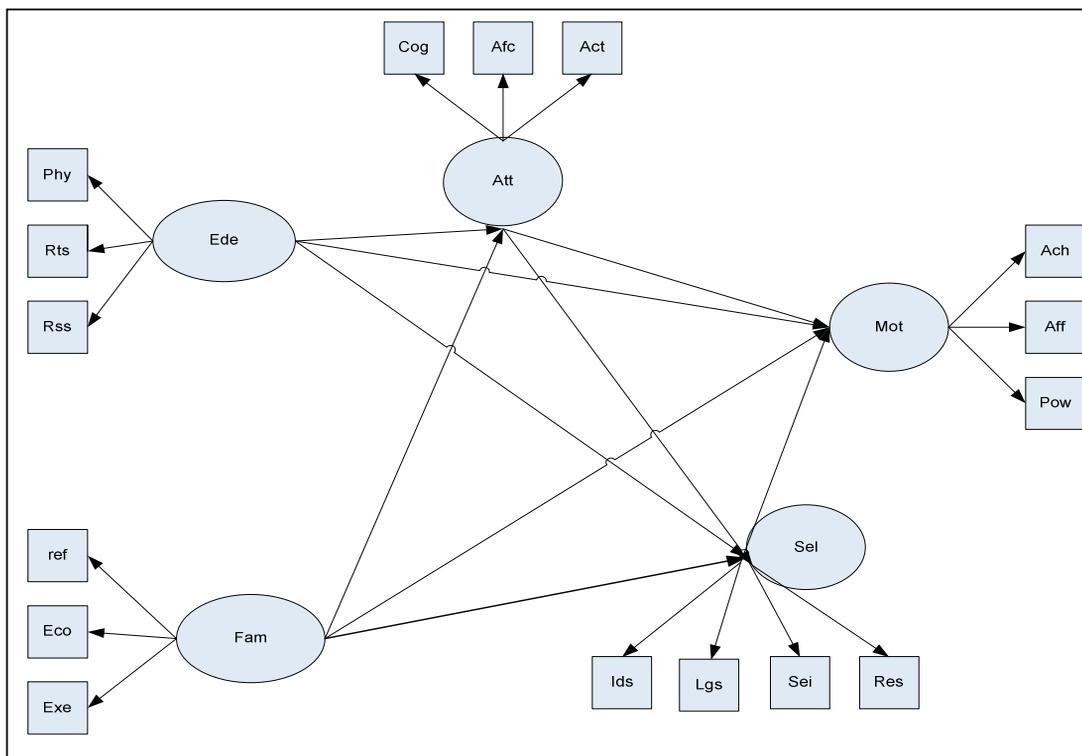
จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่น่าจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจัยที่ศึกษาประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางการเรียน สภาพแวดล้อมทางครอบครัว มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เจตคติในการศึกษาต่อฯ ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อที่จะได้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา และเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถาบันตลอดจนถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจฯ ในการศึกษาต่อของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมุติฐานการวิจัย

โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

<p>Fam (K2) = Family environment Ref(X4) = Relations of a family Eco(X5) = Economical Exe (X6) = Expectation</p>	<p>Ede(K1) = Education environment Phy (X1)= physical Rts(X2) = Relations teachers and a student Rss (X3)= Relations student and a student</p>	<p>Sel(E2) = Self Concept Ids(Y4) = Ideal Self Lgs(Y5) = Looking - Glass self Sei (6) = Self - Image Res(Y7) = Real-Self</p>
<p>Att(E1) = Attitude Cog(Y1) = Cognitive Component Afc(Y2) = Affective Component Act(Y3) = Action Tendency Component</p>	<p>Mov (E3) = Motivation Ach (Y8) = Achievement Motive Aff (Y9) = Affiliative Motive Pow (Y10) = Power Motive</p>	

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่เรียนในปีการศึกษา 2555 ภาคปกติ จำนวน 6,688 คน ที่เรียนในปีการศึกษา 2555 ภาคปกติ

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Muti-Stage Ramdom) จำนวน 1,000 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอรับหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงอธิการบดีกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ผู้วิจัยเดินทางไปยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือจากทางมหาวิทยาลัย และนัดวันเวลาที่ จะเก็บรวบรวมข้อมูล นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2556
4. นำแบบวัดที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัวแปรโดยแบ่งเป็น

1. ตัวแปรแฝงภายในที่เป็นตัวแปรตาม คือ แรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Motivation : Mov)
2. ตัวแปรแฝงภายในที่เป็นตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) เจตคติในการศึกษาต่อ (Attitude : Att)
3. ตัวแปรแฝงภายนอกที่เป็นตัวแปรอิสระ (Exogenous variable) ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Education environment : Ede) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (Family environment : Fam)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ฉบับ ดังนี้

1. แบบวัด ได้แก่ 1) แบบวัดแรงจูงใจในการศึกษาต่อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.626-0.740 ความเที่ยง เท่ากับ 0.897, 0.894, 0.936 ตามลำดับ 2) แบบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.351-0.866 ความเที่ยง เท่ากับ 0.936, 0.897, 0.894 และ 0.691 ตามลำดับ 3) แบบวัดเจตคติในการศึกษาต่อฯ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.745-0.893 ความเที่ยง เท่ากับ 0.954, 0.937, 0.921 ตามลำดับ
2. แบบสอบถาม ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.493-0.746 ความเที่ยง เท่ากับ 0.857, 0.757, 0.887 ตามลำดับ 2) แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางครอบครัว แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.441-0.734 ความเที่ยง เท่ากับ 0.812, 0.819, 0.850 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

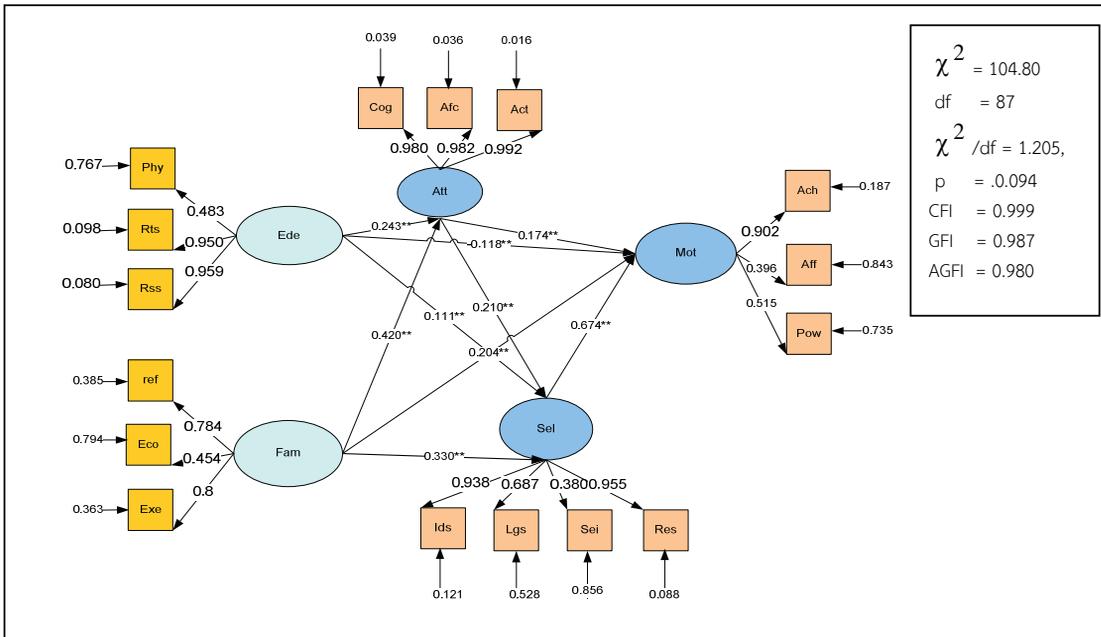
1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากแบบวัด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (path analysis) โดยใช้โปรแกรม LISREL โดยพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ได้แก่ ค่าไคสแควร์, ค่า CFI, GFI, RMSEA, RMR, AGFI

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1) โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก (χ^2)=104.80, $df = 87$, $\chi^2/df = 1.20$, $p = 0.0987$, $CFI = 0.999$, $GFI=0.987$, $AGFI = 0.980$, $RMSEA = 0.014$ และ $RMR = 0.0168$ ตัวแปรในโมเดลทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Mov) ได้ร้อยละ 70.50

2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมแรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Mov) คือสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Ede) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -0.118 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.151 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (Fam) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.204 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.355 เจตคติในการศึกษาต่อ (Att) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.174 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.141 และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดียวคือมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Sel) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.674 ตัวแปรทั้งสี่สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Mov) ได้ร้อยละ 70

ภาพประกอบ โมเดลเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่าโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อมื่อทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้อาจจะมาจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1.1 ที่มาของการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาในการสร้างโมเดลการวัดตัวแปรแฝงแต่ละตัว และมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีขนาดมากเพียงพอตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของจำนวนหน่วยที่เก็บข้อมูล

2. โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางการเรียน (Ede) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Mov) ส่งผลทางอ้อม โดยส่งผ่านเจตคติ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองและส่งผลทางตรงเป็นลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐาน จากข้อมูลพื้นฐานพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Education environment) ในด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical) มีค่าการกระจายของข้อมูลมากที่สุด คือ 0.69 และมีค่าเฉลี่ย 3.85 ทั้งนี้อาจจะเกิดจากนักศึกษาเข้ามาเรียนในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่แล้วพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นความมีชื่อเสียงของสถาบัน เทคโนโลยีการเรียนการสอน การคมนาคม สวัสดิการต่างๆ และสภาพภูมิทัศน์ สถาบันเหล่านี้ยังไม่มีความพร้อมเท่ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงอื่นๆ แต่เขาเข้ามาเรียนเพราะมีเจตคติที่ดี มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญคุณค่า และประโยชน์ของการศึกษาต่อ จึงเข้ามาศึกษาต่อในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะนักศึกษามีมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง นั่นก็คือมีแนวคิดเกี่ยวกับตนเองว่า เป็นใคร เป็นอะไร มีความพร้อม หรือความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันแห่งใดได้ สอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 4 แห่ง มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโดยสรุปคือ ควรพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน พัฒนาบุคลากรให้ทำผลงานทางวิชาการ และสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้นำพันธกิจที่กำหนดไว้มาเป็นแนวทางในการพัฒนา จัดหาเทคโนโลยีการเรียนการสอนให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). ระบบออนไลน์)

2.2 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (Fam) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Mov) โดยส่งผลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของชีวิต เป็นจุดเริ่มต้น ถือว่าเป็นสถาบันที่จำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาบุคคลให้ก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ผ่านประสบการณ์การอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างบุคคลภายในและภายนอกครอบครัว สอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522) วิสิทธิ์ ไรจนไพรวงศ์ (2545) และสมลักษณ์ ชาวเจริญ (2548) ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกๆที่ทุกคนต้องเกี่ยวข้อง บุคคลที่เติบโตขึ้นมาพร้อมกับความทรงจำที่มีความสุขเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตครอบครัว คือ ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรักใคร่สม่าเสมอจากบิดามารดา บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกมั่นคงในจิตใจ มองโลกในแง่ดี ทำให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ด้วยดีและสามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนมากจะมาจากครอบครัวที่บิดามารดามีทัศนคติที่ดีต่อลูก และให้ความรักความอบอุ่นและช่วยเหลือในยาม

ที่ต้องการ การที่ไม่มีปัญหาทางบ้านจะทำให้นักเรียนเรียนได้อย่างเต็มที่ สภาพแวดล้อมในครอบครัวมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ผู้ที่มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จะมีการพึ่งตนเอง มีการวางแผนในการเข้าศึกษาต่อ มีความรับผิดชอบและพยายามทำให้สำเร็จตามที่ต้องการ

2.3 เจตคติในการศึกษาต่อ (Att) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ (Mov) โดยส่งผลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเกิดจากเจตคติเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้ไม่ใช่ได้มาแต่กำเนิด เจตคติในการศึกษาต่อ นั้น จะเกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากการเรียนรู้คือ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ที่บอกถึงความสำคัญ คุณค่า และความเชื่อต่างๆ ที่มีต่อสิ่งนั้นๆ มีอารมณ์ ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการศึกษาต่อ ที่บ่งบอกถึงความชอบ ความพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการ หรือไม่ต้องการ มีความพร้อม ความตั้งใจ หรือความโน้มเอียงของการกระทำ โดยการตอบสนองนี้จะไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมาสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมวดี เจตนาอนุศาสน์ และ ดวงสุดา เตโชติรส (2552) บรรยายภาคในการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาต่ออาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนและความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเจตคติ

2.4 มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Sel) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ โดยส่งผลในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากถ้าคนเรามีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองก็ จะสามารถประเมินค่าตนเองในด้านต่างๆ ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับตนเองเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทุกพฤติกรรมเป็นตัวสำคัญในการกำหนดสติปัญญา การปรับตัวและความสำเร็จในชีวิตมนุษย์ ถ้ารู้และเข้าใจประเมินค่าความสามารถตนเองได้ ก็จะทำให้กระทำหรือปฏิบัติตนอย่างไรให้ประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา ศรีพานิชย์ นวรัตน์ ประทุมตา (2546) ดรณี ขอเจริญ (2546) พบว่า อัตมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมโนภาพเกี่ยวกับตนเองได้แก่ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว ความคาดหวังของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมโนภาพเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มากที่สุดคือมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเองเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการศึกษาต่อในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู มหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรปลูกฝังให้เด็กมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองให้สูงขึ้น โดยสอดแทรกในการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่จะได้นำผลการวิจัยครั้งนี้ มาเป็นสารสนเทศในการจัดหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือโครงการเพื่อส่งเสริมมโนภาพเกี่ยวกับตนเองให้กับนักเรียนในเขตบริการของตนเอง เพื่อให้ส่งผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งตัวแปรทั้งหมดได้ร่วมกันพยากรณ์ ได้ร้อยละ 70.50 ดังนั้นการศึกษารายละเอียดไป จึงควรพิจารณานำตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลมาศึกษาเพิ่มเติมตามที่ได้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ เช่น ค่านิยม การเรียนรู้ ประสบการณ์ในอดีต

2. การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อจะแตกต่างกันหรือไม่ และลองเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่น ผลการวิจัยที่ได้จะทำให้เกิดประโยชน์สำหรับวงการการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

บรรณานุกรม

- กิตติ ต้นวีระ. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานวิศวกรรมโยธา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2545.
- กฤษฎา ศรีพานิชย์. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- ดรุณี ขอเจริญ. ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- ปนัดดา โชติการณ. อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและนักเรียนปกติ
ในระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- เปรมวดี เจตนานุศาสตร์, และดวงสุดา เตโชติรส. เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้าน
คหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. การศึกษาค้นคว้าตนเอง ศศ.บ.,
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2552.
- รังสรรค์ โฉมยา. จิตวิทยา : พื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- วิสิทธิ์ โจรนไพรวงศ์. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทฤษฎีความสนใจ แรงจูงใจ
และการเรียนของออลส์ท และคณะ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.
- ศิริบุรณ์ สายโกสุม. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.
- สมลักษณ์ ชาวเจริญ. แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. “การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย : ข้อเท็จจริงและผลกระทบ,” วารสาร
ราชบัณฑิตสถาน. 18(4) : 63-64 ; กรกฎาคม-กันยายน, 2536.
- สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. คู่มือนักศึกษา ปีการศึกษา 2546 – 2547. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา, 2545.

สุริทอง ศรีสะอาด. **แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่เกณฑ์มาตรฐานห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) . **บทสรุปผู้บริหาร สมศ.**
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/Report/
university](http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/Report/university) (1 พฤษภาคม 2556).

อุมาพร ตรังคสมบัติ. **Everest พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง.** กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนา
ครอบครัว. 2543.

Johnand Howard. **Personality Development in Children.** Texas : University of Teas,
1975.

McClelland, David C. **The Achieving Society.** New Jersey : Van Nostrend, 1961.

Maslow, A.H. **Motivation and Personality.** New York : Harper & Row Publishers,
1970.